kerk in actie

Topervaring

Bekijk ook de algemene instructie voor een contextuele bijbelstudie op www.kerkinactie.nl/bijbellezen. Daar vindt u algemene aanwijzingen ter voorbereiding en om de bijbelstudie te leiden. Bereid het goed voor en let met name op hoeveel tijd er is. Misschien kunnen niet alle vragen volledig behandeld worden maar is het nodig er wat sneller doorheen te gaan. Maak van te voren keuzes en een tijdspad.

Nodig: Papier (flapover) en stiften, bijbels, informatie over het gekozen 40dagentijdproject. Het is aan te bevelen de vragen voor het groepswerk (stap 5) enkele keren uit te printen.

Bijbelstudie over Marcus 9:2-10

Stap 1: Opening

Steek de kaars aan als teken van Gods licht in ons midden. Neem tijd om (nader) kennis te maken. Zing een lied en/of spreek een gebed of gedicht uit.

ZIEN

Stap 2: Introductie en context

Bespreek onderstaande vraag kort in tweetallen en daarna kort met de hele groep (wie wil kan iets delen van wat er als het tweetal besproken is):

- Heb jij weleens een topervaring gehad? Zo ja, wat was die ervaring?
- Kon/kan je goed in woorden vatten waarom die ervaring zo bijzonder was?

IN GESPREK MET DE TEKST

Stap 3: Bijbel openen

Lees met elkaar Marcus 9: 2-10. Laat iemand de tekst hardop voorlezen in een rustig tempo.

Stap 4: de tekst bestuderen

- Waar gaat de tekst over? Laat iedereen met één of twee woorden reageren en schrijf de antwoorden op de flapover.

Stap 5: In kleine groepjes de tekst bestuderen (4-6 personen). Schrijf de antwoorden op een groot vel papier (flapover).

1. Welke personen komen we tegen in de tekst? Wat doen ze en wat zeggen ze?
2. De ontmoeting vindt plaats op een hoge berg. Kennen we ook andere bijbelverhalen waarin een ontmoeting op een berg plaats vindt? Deel deze met elkaar.
3. Wat vind je van de reactie van Petrus?
4. Waarom zou Marcus dit verhaal hebben opgeschreven in zijn evangelie? Probeer in één zin samen te vatten wat voor jullie de kernboodschap is van dit tekstgedeelte (in je eigen woorden). Hoe raakt deze boodschap aan je eigen leven?
5. Na deze glansrijke gebeurtenis dalen ze de berg weer af. Het is niet makkelijk om na zo'n topervaring weer terug te keren naar de realiteit. Herken je dit? Welke emoties spelen/speelden een rol en hoe kon je toch weer verder?
6. ***Koppeling naar het gekozen 40dagentijdproject (zie www.kerkinactie.nl/40dagentijd):*** Bekijk de informatie van het gekozen 40dagentijdproject. De realiteit voor mensen betrokken bij deze projecten is weerbarstig vanwege mislukte oogsten of schuldenproblematiek. Hoe helpt het project hen weer verder?

Stap 6: Terugkoppeling vanuit de kleine groepjes naar de grote groep

De groepjes presenteren elkaar de antwoorden of wanneer er weinig tijd is vertellen ze elkaar wat hen het meest opviel/ is bijgebleven van het gesprek dat ze hadden.

HANDELEN

Stap 7: Terugkoppelen aan eigen leven en context

- In deze 40dagentijd leven we toe naar Pasen, naar het feest van de opstanding uit de dood. Een hoogtepunt in het kerkelijk jaar, zeggen veel mensen. Hoe gaan we ná Pasen weer verder, als we de top afdalen, terug naar de realiteit?
- Hoe kunnen we er op die weg ook zijn voor een ander?

Stap 8: Afsluiten

Geef de kaars door. Ieder noemt met één woord wat hij/zij meeneemt van deze bijbelstudie.

Sluit af met een gebed en/of lied.

Achtergrondinformatie voor de facilitator

Een bijzonder verhaal, een mystieke gebeurtenis haast, zo in het midden van het evangelie volgens Marcus. Een verhaal dat we (zij het met wat verschillen) ook opgetekend zien in de evangeliën volgens Matteüs (17:1-13) en Lucas (9:28-36).

Jezus gaat de berg op met Petrus, Jakobus en Johannes. De 'harde kern' van discipelen, zo lijkt het. De selectie van deze drie vinden we ook in hoofdstuk 5:37, hoofdstuk 13:3 en hoofdstuk 14:33.

Het opgaan van een berg is geen neutrale plaats in de bijbelse taal. Het betekent over het algemeen dat er een ontmoeting met God zal plaatsvinden. De tekst die we gelezen hebben doet ons in het bijzonder denken aan Exodus 24, om meerdere reden.
In Exodus keren een aantal kenmerkende zaken terug: zes dagen blijft de wolk (Marcus begint met de opmerking 'na zes dagen'). Er gaan mensen met Mozes mee de berg op. In beide verhalen is er sprake van een wolk, van de stem van God, van angst en van een getransformeerde verschijning.

Marcus plaatst de gebeurtenis op een strategische plek in zijn evangelie. Het verhaal lijkt als een soort brug te functioneren tussen de periode van Jezus' publieke optreden en de periode van de dagen voor zijn lijden en dood. In hoofdstuk 8 lezen we de aankondiging hiervan, dat als een soort crisis komt na veelbelovende teksten over Jezus' optreden in de eerste hoofdstukken. Wellicht dacht Marcus: voordat er twijfel ontstaat is het belangrijk nog eens te benadrukken dat Jezus Gods Zoon is.

Al in Marcus 1:11 konden we dat lezen bij de tekst over de doop van Jezus, waar een stem klinkt die zegt: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.' Dit keer is de boodschap van de stem voor de discipelen: 'Dit is mijn geliefde Zoon, luister naar hem!' (9:7)

Het verhaal zit vol symboliek en het is de vraag of wij als lezers - ruim 1900 jaar na het opschrijven ervan door Marcus - wel goed in staat zijn om het te doorgronden. Best kans dat we ons vooral in de discipelen herkennen die maar weinig van het hele gebeuren lijken te begrijpen. Het doel van deze bijbelstudie is gelukkig niet om een volledige exegetische analyse van de tekst te realiseren.

Duidelijk is dat het verhaal een bijzondere ontmoeting met goddelijke elementen beschrijft. De wolk duidt - net als de stem en het stralende witte kleed - op aanwezigheid van God. Transfiguratie is het woord dat klinkt bij dit verhaal: Jezus neemt als het ware een andere gedaante aan waaruit blijkt dat hij Gods Zoon is, de verwachte Messias.
Dit verhaal staat vol in de joodse traditie. Jezus ontmoet Mozes en Elia, twee sleutelfiguren uit de joodse traditie die beide een mysterieuze dood stierven (het graf van Mozes werd nooit gevonden; Deut 34:4-7 en Elia werd in de hemel opgenomen; 2 Kon 2:9-12). Mozes en Elia, vertegenwoordigers van de Wet en de Profeten, ontmoeten Jezus. De heilsgeschiedenis

van God met zijn volk gaat door! Mozes en Elia verdwijnen weer en Jezus blijft over, stralend wit licht gaat van hem uit. Luister naar hem, zegt God. Zowel oren als ogen als emoties staan op scherp, op alle fronten moet duidelijk worden dat Jezus de Zoon van God is en dat God zijn volk niet loslaat.

De discipelen zijn getuigen van deze bijzondere ontmoeting. Hoewel ze het niet begrijpen willen ze toch van betekenis zijn. ‘Het is goed dat we hier zijn.’ En ook ‘laten we drie tenten maken’. Ze kunnen het wonderlijke moment maar moeilijk bevatten lijkt het. En het wordt nóg moeilijker, want ze dalen weer af naar de realiteit en mogen er niets over zeggen. Wat zou hen het meest bijgebleven zijn van deze topervaring?

Over die tenten is overigens veel gezegd. Een logische reactie vanuit onze tijd zou zijn ‘waar haalt hij die tenten ineens vandaan?’ Maar veel bijbeluitleggers zien deze opmerking van Petrus niet als heel vreemd. Ze leggen een link met het joodse Loofhuttenfeest, het feest waarin de heilsgeschiedenis van het volk met God centraal staat. Terugblikkend op bevrijding, maar ook vooruitkijkend naar de komst van de Messias.